

En grundlig granskning av Elon Musk och ”muskismen”

(Intervju med Ben Tarnoff och Quinn Slobodian)

(Ur [Jacobin magazine](#), 12 maj 2026. Ben Tarnoff är författare och teknolog, bosatt i Massachusetts. Tillsammans med Quinn Slobodian är han medförfattare till boken *Muskism: A Guide for the Perplexed*. Quinn Slobodian är professor i internationell historia vid Frederick S. Pardee School of Global Studies vid Boston University. Intervjuare är Doug Henwood, redaktör för *Left Business Observer* och programledare för *Behind the News*. Hans senaste bok är [My Turn](#).)

(En allt större del av världens infrastruktur domineras av den excentriske, reaktionäre och irriterande miljardären Elon Musk. Han är tyvärr en nyckelperson att förstå – vilket Ben Tarnoff och Quinn Slobodian har satt sig för att göra i *Muskism*.

Elon Musk behöver ingen presentation. Han är en av vår tids ledande kapitalister. Till skillnad från många inom teknologibranschen sysslar han med den fysiska världen (eller snarare, hans anställda gör det), bygger bilar och raketer, gräver tunnlar och implanterar till och med mikrochips i människors hjärnor.

Han är också en mästare på att skapa hype genom att komma med löjliga påståenden som aldrig blir verklighet. Men fränsett hypen har han åstadkommit mycket. Och då har han ändå använt sin berömmelse, sina pengar och sin X-plattform för att främja en politik som, utan överdrift, kan beskrivas som förespråkande av vit överhöghet och utrotningsinriktad.

Bland Musks företag finns bilföretaget Tesla; raketföretaget SpaceX; X, tidigare Twitter; xAI, företaget för artificiell intelligens där Grok är ansiktet utåt; Neuralink, tillverkaren av mikrochips som kan implanteras i människors hjärnor så att de kan kommunicera direkt med datorer; och Boring Company, som borrar gigantiska tunnlar för att skapa underjordiska motorvägar. Av dessa är bara Tesla och SpaceX lönsamma. De två företagens sammanlagda vinst uppgår för närvarande till cirka 12 miljarder dollar.

De utgör den finansiella basen för hans förmögenhet, som enligt Bloomberg uppskattas till 655 miljarder dollar, varav merparten kommer från aktier i SpaceX och Tesla. Det sistnämnda är börsnoterat och värderas till 372 gånger företagets vinst. SpaceX förväntas börsnoteras snart. Med en värdering på omkring 2 biljoner dollar skulle det motsvara 250 gånger vinsten. Dessa värderingar är, enligt alla konventionella mått, helt galna, men investerarna tror på Elons magi.

I [Jacobin Radios](#) podcast *Behind the News* pratade Doug Henwood med historikern Quinn Slobodian och teknikskribenten Ben Tarnoff om deras nya bok *Muskism: A Guide for the Perplexed*. Samtalet har redigerats för att göra det kortare och tydligare. Du kan lyssna på samtalet [här](#). – *Jacobins* redaktionella kommentar.)

Doug Henwood

Jag vill börja med en fråga om Sydafrika. Landet formade Musk, men också en rad andra

teknikkändisar som Peter Thiel och David Sachs. Jag blev förvånad när jag fick veta att Louis Rosetto från Wired var fascinerad av stället. Vad kännetecknar Sydafrikas inflytande i allmänhet och på Musk i synnerhet?

Ben Tarnoff

Det är en bra fråga. Vi drar några slutsatser av erfarenheterna. Jag tror att de flesta som tittar på Musks ungdom i apartheidens Sydafrika kanske drar den uppenbara slutsatsen, nämligen att man, när man ser på hans senare sväng åt höger, hans omfamning av etnonationalism och vit överhöghet, och specifikt hans spridande av myten om vitt folkmord i Sydafrika, kan frestas att säga att fröet till det såddes för länge sedan.

Vår betoning är något annorlunda, nämligen att titta på apartheidstatens politiska ekonomi och påpeka att det var en regim som var mycket engagerad i att sträva efter en viss grad av både ekonomisk och teknisk självförsörjning.

Man skaffade licenser från Ford för att bygga bilar inom landets gränser. Man drev ett kärnkraftsprogram med hjälp av amerikanska och israeliska forskare. Man byggde faktiskt en fungerande bomb i början av 1980-talet. Och när man tittar på Musks senare karriär som industriman, särskilt på SpaceX och Tesla, finner man några intressanta paralleller med apartheid-erfarenheten. För om man vet något om Musk som industriman, så vet man att han har en stark förkärlek för vertikal integration, för att minska sitt beroende av externa leverantörer. Vi kan inte läsa hans tankar och exakt spåra inflytandets väg, men vi tycker att parallellerna mellan det och den sydafrikanska industrimodellen under apartheid är ganska slående.

Quinn Slobodian

Det begrepp vi använder för detta är "fästningsfuturism", vilket vi anser fångar både känslan av risk eller fara och kravet på att använda högteknologi för att befästa staten och bevärma dess försvarare. Detta har inte bara kopplingar till apartheid-Sydafrika i sig utan också till vissa tecknade serier som visades på TV när Musk växte upp, däribland *Robotech* och *Transformers*, serier som han har hänvisat till i senare inlägg och till och med i namnen på sina produkter.

Doug Henwood

Den här killen är verkligen präglad av science fiction, eller hur?

Ben Tarnoff

Frågan om science fiction-genrens inflytande på Musk är lite knepig. När man skriver och funderar på en person som Musk finns det alltid frågan om hur mycket av hans uttalanden man ska ta för vad de är. Han använder ofta science fiction som en signaleringsmekanism, som ett sätt att signalera sin samhörighet med en viss nördkultur och i sin tur odla den sorts krets av fans som har varit så viktig för hans ekonomiska och politiska framgångar.

Det är sant att det finns några verkliga, viktiga referenspunkter för honom inom science fiction. Det som Quinn anspelade på är konceptet "mech" eller "mecha", som har hämtats från japanska serietidningar och animationer. Det är idén om en gigantisk robotdräkt, som en mänsklig pilot, ofta en ung manlig pilot, kliver in i och smälter samman med i en cybernetisk integration för att försvara en civilisation som attackeras av någon överväldigande kraft. Särskilt när man tittar på Musks senare

uttalanden om nödvändigheten av att bli cyborger, att implantera människor med ett gränssnitt mellan hjärna och dator och integreras i vad han med egna ord beskriver som det ”jättelika cybernetiska kollektivet”, kan man se kopplingen till mech-robotarna från hans ungdom.

Quinn Slobodian

Men vi är också tveksamma till att tillskriva böcker, serier och tecknade serier alltför stor betydelse som verkligt förklarande faktorer för Musks imperiebyggande. Det finns en frestelse att använda dessa smulor som en genväg för att förklara varför Peter Thiel är som han är, till exempel, eller varför Marc Andreessen är som han är – titta bara på deras läslista.

Ett av de argument vi försöker föra fram i boken är, att om man vill skriva en intellektuell historia om en kapitalist så måste man titta på hur de praktiserar kapitalism. Deras teori kommer inte från något de läser innan de går och lägger sig. Den kommer från den dagliga praktiken att organisera arbetare på verkstadsgolvet, sälja in idéer till investerare, skaffa nya kontrakt från regeringen.

Deras science fiction är egentligen bara en del av affärspraktiken. Tänk på hur man samlar in pengar från 1990-talet fram till idag i Silicon Valley: genom att sälja idéer till riskkapitalister som är villiga att satsa stort, men bara om avkastningen på dessa satsningar också kan bli lika stor. Man kan inte bara lova stegvisa förbättringar av en produkt eller tjänst; man måste lova en helt ny marknadssektor och en helt ny verklighet som kommer att uppstå genom deras investering. Science fiction är branschens gemensamma språk.

Doug Henwood

Du behandlar Musk som det Ralph Waldo Emerson kallade en ”representativ man”. Vad gör honom till 2020-talets representativa man?

Ben Tarnoff

Vi försökte verkligen framställa Musk som en person som, under de olika stadierna av den globala kapitalismens utveckling under de senaste fyrtio eller femtio åren, ger en överdriven och till och med karikatyrliknande bild av bredare trender inom den politiska ekonomin. En av Musks fördelar som pedagogiskt verktyg är att man, på ett sätt som påminner om Forrest Gump, kan följa honom genom dessa den politiska ekonomins olika perioder.

Han börjar som dotcom-miljonär på 90-talet i Silicon Valley, en erfarenhet som formar honom kulturellt på viktiga sätt. Han går vidare till rymdsektorn och blir under de första åren av ”kriget mot terrorismen” en viktig leverantör till Pentagon. Därefter rider han på vågen av det korta experimentet med grön kapitalism under Barack Obamas första mandatperiod. Man kan alltså se Musk som någon som tar till sig, men också omformar och radikaliserar, bredare trender inom ekonomin, samhället och kulturen.

Doug Henwood

Ett sätt på vilket han är representativ är att Silicon Valley-världen, teknikvärlden och till och med den bredare kulturen hedrar grundare och nystartade [start-up-] företag. Vilken är den sociala betydelsen av det? Varför är grundare och nystartade företag så viktiga?

Quinn Slobodian

Vi riktar in oss på denna bild av grundarguden med hänvisning till Peter Thiels bok *Zero to One*. Där ser man denna paradox, eftersom Silicon Valley å ena sidan kännetecknas av principen om kreativ förstörelse eller skadlig innovation, vilket innebär att alla etablerade företag alltid är dömda att ersättas av någon uppstickande nykomling – samtidigt som Silicon Valley förstås också är befolkat av just dessa etablerade företag.

Efter den första vågen på 90-talet har vi personer som Musk och Thiel som har byggt upp det som Peter Thiel beskrev som start-up-riken. Nu måste man vara på sin vakt och bevaka gränserna till sitt rike, och man måste göra det på ett sätt som gör det möjligt med så lite mellanhänder som möjligt mellan en själv och sina arbetare. Så självklart inga fackföreningar mellan en själv och ens anställda – man måste ha en personlig relation ansikte mot ansikte.

Så den här uppenbarelsen av den stora historiska mannen blir verklighet. Historiker är tränade att vara skeptiska till idén om stora historiska män. Men det låter i vis mån rimligt för en figur som Musk, när väl vägen har banats för att ge obegränsade kampanjdonationer och kunna tala till hundratals miljoner följare på ett sätt som påverkar aktiekurser eller kryptovalutapriser i takt med att man talar.

Om detta leder till en värdering på 1,5–2 biljoner dollar för ett företag som baseras på oprövad teknik, som med SpaceX:s planerade börsintroduktion om en månad eller så, då måste man vara något annat än mänsklig. Den självutnämnda men kollektivt ratificerade kröningen av ”Technokungen”, som Musk officiellt döpte om sig själv till hos Tesla 2021, är något som han har personifierat mer än någon annan.

Ta till exempel det faktum att Tim Cook, vd för Apple, just har avgått. Man kan tycka att Tim Cook har tjänstgjort länge, men han har faktiskt bara varit vd för Apple i femton år, medan Musk nu har varit chef för Tesla i snart tjugo år och chef för SpaceX i tjugofyra år. Han är ett typexempel på hur ett varumärke koncentreras till en enda person, vilket kräver en nästan religiös hängivenhet.

Doug Henwood

När det gäller Musk finns det visserligen en del att ta på, men det finns också mycket tomma ord. Jag menar, han pratar bara upp saker hela tiden. Den helt självkörande bilen har inte förverkligats; han fortsätter att lova att den kommer om sex månader. Han är verkligen en mästare på överdrifter.

Ben Tarnoff

Det stämmer, men vårt sätt att tänka på förhållandet mellan överdrifter och verklighet när det gäller Musk är i form av en omvänd pyramid: det finns en materiell bas i botten, men den öppnar sig mot en bredare virtuell värld.

Om det låter lite abstrakt, så låt oss ta det mycket konkreta exemplet med Teslas P/E-tal.* Tesla har, särskilt under pandemin men även under de senaste åren, haft en ganska uppblåst värdering av sina aktier i förhållande till de pengar som företaget faktiskt tjänar genom att sälja sina produkter och tjänster. Det är en mycket tydlig konkretisering av detta samspel mellan verklighet och överdrifter, där det å andra sidan visserligen är sant att Tesla har gjort elbilar allmänna för konsumenter. I synnerhet var man först med att göra bilar som drivs av litiumjonbatterier lönsamma för

* P/E-tal är förhållandet mellan priset på en aktie och bolagets vinst – öa.

massproduktion.

Ur ett varumärkesperspektiv gjorde det naturligtvis elbilar coola och till en miljömedveten status-symbol, medan de tidigare hade kämpat för att få fotfäste på marknaden. Han kom också med ett antal viktiga processinnovationer på verkstadsgolvet hos både Tesla och SpaceX som gjorde det möjligt för honom att öka effektiviteten i industriella processer precis som vilken traditionell kapitalist som helst. Så det finns uppenbara styrkor på det materiella planet.

Men de belönas oproportionerligt mycket av aktiemarknaden, till stor del på grund av vad vi kallar finansiell mytomani – Musks extraordinära förmåga att framställa sig själv som en offentlig person som ger science fiction-liknande löften som den globala investerarklassen ändå anser vara tillräckligt trovärdiga för att belöna honom med en ökad aktievärdering.

Doug Henwood

Fallet Tesla är intressant eftersom han skapade den populära elbilen. Men å andra sidan har han nu hamnat långt efter Kina, och Teslas fordonsflotta börjar bli gammal. Cybertruck var ett totalt misslyckande. Är det bara ett avbrott i hans stora framgångshistoria, eller är det ett tecken på vart saker och ting kan vara på väg?

Quinn Slobodian

Att Tesla har tappat i betydelse för Musks egna intressen är definitivt en indikator på var företaget står och hur människor värderar Musks produktsortiment. Det finns fortfarande vissa delar av världen där efterfrågan på Teslor ökar, men BYD har nu gått om dem globalt. CATL, som började som den kinesiska tillverkaren av litiumjonbatterier för Teslor i Gigafabriken i Shanghai, har nu helt gått om Tesla som tillverkare av litiumjonbatterier. Och liberalerna hatar nu Musk, så de kommer inte att köpa hans elbilar. De kommer att köpa Hyundai eller något annat istället.

Var har Musk sin historia nu? Den finns egentligen hos SpaceX. Det P/E-tal som Ben nämnde för Tesla är ganska gale; det ligger för närvarande på cirka 400. Om SpaceX börjs noteras till en beräknad värdering på 2 biljoner dollar nästa månad, skulle det ha ett P/E-tal på omkring 1 000. Så om du tror att folk satsar stort på Tesla, så satsar de ännu mer på SpaceX.

Vad satsar de på? De satsar på att han kan monopolisera den låga omloppsbanan. Han kan få monopol på att skicka upp saker i rymden. Han kan skapa en enorm expansion av satellitinternet. Han har redan 11 000 Starlink-satelliter i låg omloppsbanan. Han har lämnat in en ansökan till Federal Communications Commission om att skicka upp ytterligare en miljon. Och de satsar på att han också kan lösa alla tekniska problem som är förknippade med att skjuta upp datacentraler i låg omloppsbanan runt jorden.

Så det här ligger i linje med den finansiella mytomanmodellen som vi pratade om. Det här är inte bara nya produkter; det är helt nya marknadssektorer.

Det handlar inte om oss, de välmenande fundersamma intellektuella som tycker att Musk är en bluff. Det spelar faktiskt ingen roll alls. Det som spelar roll är om de som förvaltar de kaliforniska offentliga pensionerna eller den norska oljefonden tycker att han är en bluff. Och vet ni vad? Det gör de inte. Dessa människor har enorma andelar i Musks företag, och så snart SpaceX lanseras kommer han sannolikt att få ett snabbspår till indexen, och då kommer det att ingå i människors

indexfonder hos Fidelity och Vanguard, och alla, från den lilla gamla damen längre ner på gatan till ditt barns collegefond, kommer också att köpa in sig i Musks löften.

Det är detta strukturella beroende som vi finner mest intressant, särskilt eftersom han utifrån verkar vara en sådan bluffmakare och ofta en sådan klumpig, till och med hysterisk skådespelare. Och ändå, hur kommer det sig att han faktiskt är inkarnationen för det vi har bestämt är det nuvarande sättet att ackumulera i den globala kapitalismen?

Doug Henwood

Låt oss prata lite om staten. Människor som Musk och hans kompisar i Silicon Valley framställs ofta som libertarianer, vilket egentligen är ett missförstånd. När det gäller Musk finns det, som du säger, en symbios med staten.

Precis som med internet hittar man ett område som har kommit igång med hjälp av statlig finansiering, för att sedan skörda privatiserade vinster, där en stor del av intäkterna fortfarande kommer från staten. Men då gör du också staten beroende av dig. Så vi måste prata om Musk och staten.

Ben Tarnoff

Det finns två sätt att se på detta. Det första är på en personlig nivå. När man zoomar ut och ser på Musks karriär som helhet är det väldigt tydligt att han i varje satsning och vid varje vägskäl har sett staten som en mycket viktig källa till makt och vinst; att han har instrumentaliserat regeringen som en säkerhetsventil för sina företag, som finansiär av grundforskning och framför allt som klient och kund. SpaceX startade till exempel som en statlig entreprenör under kriget mot terrorismen. Man kan också titta på det stora lån som Obamas administration gav Tesla 2009, vilket allmänt anses ha räddat företaget från konkurs. Det finns en lång lista över sätt på vilka han har förenat sig med staten.

Men det finns ett annat sätt att beskriva denna dynamik, nämligen att försöka placera Musk i ett bredare sammanhang som en symbol för en större utveckling.

Om man tänker på den cyberlibertarianska retorik i Peter Thiel-stil som började bli allmänt känd på 1990-talet, så ingick den egentligen i en särskild politisk ekonomi inom teknikbranschen. Det var perioden med konsumentteknik inom branschen, där affärsmodellen i grund och botten bestod av webbplatser och appar. Av den anledningen hade branschen inte samma nära relation till staten som den hade haft tidigare.

Det som har hänt under de senaste åren, särskilt sedan 2022, är den explosionsartade utvecklingen av generativ AI. Det kräver en helt annan relation mellan den offentliga och den privata sektorn. Den offentliga sektorn är nu en viktig kund, som vi har sett i fallet med Pentagons användning av AI-verktyg för krigföring. Men den är också av avgörande betydelse som partner för att bana väg för det massiva byggandet av datacentraler.

Vi har sett en rad aggressiva åtgärder från Trump-administrationen för att tillhandahålla federal mark för att bygga datacentraler, försök att rulla tillbaka miljöprövningar och att göra allt de kan för att påskynda processen med att bygga dem. Det är utan tvekan den viktigaste faktorn bakom det nya partnerskapet mellan Silicon Valley och Trump-administrationen som har vuxit fram under de

senaste åren. Musk förutsåg, på sitt klassiska sätt, den vändningen men presenterade den också i en ännu mer överdriven form. Det är återigen därför jag tror att han kan vara ett användbart prisma genom vilket vi kan förstå dessa bredare utvecklingar.

Quinn Slobodian

Musk agerar inte på egen hand utan ligger helt i linje med vad Alexander Karp kallar den ”teknologiska republiken”. Många har haft svårt att förstå omställningen i Silicon Valley från det häftiga läget ”alla-ansluter-sig” till läget där ”hård-teknologi-ersätter-militärens-ledande-roll”. Och Musk hjälper till att förklara det.

Han är intressant eftersom han börjar med hård teknologi och sedan går över till sociala medier, snarare än att börja med sociala medier och gå över till hård teknologi. Men i båda fallen är inställningen till staten densamma. Fly inte från den. Använd den som ditt säkerhetsnät. Ta reda på hur du kan tränga in så djupt som möjligt i regeringens dagliga verksamhet, från daglig byråkratisk tjänsteverans till målval till införande av automatisering – vilket, som vi ser det, var den ”positiva” sidan av initiativet Department of Government Efficiency (DOGE). Allt detta gör, tror jag, kategorin libertarian till en avledningsmanöver.

Doug Henwood

DOGE började som ett skämtsamt meme,* blev sedan en skämtvaluta, sedan en seriös valuta och sedan en del av regeringen. Vad säger det om utvecklingen av Musk och muskismen över tid?

Ben Tarnoff

När initiativet lanserades framställde Musk det som ett försök att utrota slöseri, bedrägeri och missbruk. Han kopplade det uttryckligen till tidigare försök att reformera och omforma regeringen. Han nämnde särskilt Bill Clinton som ett föregångsexempel.

Men när man gräver djupare i hur DOGE-anhängarnas verksamhet faktiskt ser ut inom regeringen, så vet vi vid det här laget att de snarare har bidragit till att öka det federala underskottet. Om man till exempel tänker på de nedskärningar som gjordes inom Internal Revenue Service (IRS) [amerikanska skatteverket], har de minskat kapaciteten så pass mycket att skatteintäkterna också kommer att minska och underskottet därmed öka.

I sig själv, som ett försök att minska slösaktiga utgifter, lyckades det inte. Men det finns ett annat sätt på vilket det kan tolkas som en sorts framgång, nämligen att om man tittar på vad DOGE-folket gjorde när de gick från myndighet till myndighet, var ett av huvudtemana deras strävan att samordna olika datakällor, både inom och mellan myndigheter, i gemensamma databaser. När man samordnar data på ett sådant sätt blir det möjligt att söka på nya sätt, och det blir möjligt att koppla ihop med automatiserade system på nya sätt.

Palantir var förmodligen den enskilt största vinnaren på DOGE när det gäller antalet kontrakt som man lyckades få. Man kan se Palantirs ingenjörer som att de följde i spåren av den förstörelse som DOGE lämnade efter sig och sydde ihop alla bitarna på ett mer sammanhängande sätt.

* Meme: internetfenomen, ”ett kulturellt uttryck som sprids via internet, framför allt genom sociala medier. Internetmemer kan anta många olika former såsom bilder, videor osv.” (Wikipedia) - öa.

Vad är det praktiska värdet av detta? När man kan sammanföra data från Socialförsäkringsverket och Departementet för inrikes säkerhet, har man skapat en teknik som kan driva på kampanjer för massgripanden och massdeportationer av papperslösa invandrare.

Om det är ens politiska mål – och Musk är säkert en anhängare av den sortens saker – kan det ses som en framgång.

Quinn Slobodian

DOGE-memet är också intressant, och vi följer det i boken, eftersom det är ett av de ställen där Musk börjar förstå hur internet kan fungera för honom. Han är faktiskt lite av en sen anpassare när det gäller Twitter. Han använde det då och då, men han började verkligen använda det ordentligt under en period då många andra redan började trappa ner eller logga ut.

Eftersom han tillbringar mer tid online, använder han också Twitter på ett sätt som de flesta andra VD:ar inte skulle göra. Han blir i princip den som svarar. Han interagerar med människor mer än han sänder ut ensidiga meddelanden. Vad vi ser är att han lär sig hur Twitters algoritm kan hjälpa till att väcka uppmärksamhet och sedan omvandla det till materiellt värde, eller vad vi kallar ”uppmärksamhetsalkemi”. Just det löjliga med Dogecoin är en del av det som gör det till ett bra testfall för honom, även om han inte tänker på det på det sättet. Han väljer något som är en skämtkryptovaluta och säger sedan: ”Det är min favorit – köp Doge.”

Och han ser hur värdet stiger och faller baserat på hans slumpmässiga tweetar och uttalanden. Sedan, under 2020, under pandemin, går Tesla-aktien verkligen amok. Musk lyckades inte bara förvandla sina företag till meme-aktier, utan, som Charlie Warzel skrev, förvandla sig själv till en sorts ”mänsklig meme-aktie”.

Doug Henwood

Ja, han sa ju: ”Jag har blivit ett meme.”

Quinn Slobodian

Det sa han många gånger. Och när han gick in med DOGE i Vita huset var det en förlängning av detta. Det var en internet-först-politik, som fungerade med en rad referenser som kanske verkade bekanta men som användes på ett något annorlunda sätt.

Han sa: ”Jag måste gå in och omprogrammera Matrix.” Det var vad han gjorde på DOGE. Vi tyckte att det var intressant, eftersom det på sätt och vis rimmade och samtidigt inte rimmade med vissa klassiska troper från manoscifern. Andrew Tate, till exempel, pratar alltid om Matrix. Men han säger att vi måste bryta Matrix, fly från Matrix. Det är på något sätt perfekt muskism att Musk säger nej, vi vill faktiskt *omprogrammera* Matrix. Vi vill inte fly från den; vi vill bara vara de som omformar den.

Detta fångar något om hur han förstår politik, nämligen inte som en process av överläggningar, kompromisser eller interaktion med ens vardagliga materiella intressen. Snarare handlar det om att sprida memes online, som sedan antingen lämnar internet eller inte och blir upplevd verklighet. Hans syn på illegala invandrare, till exempel, förstås bäst som mänskliga datavirus, som han ser som något som har förstört Matrix och därför måste elimineras för att återställa de sociala stordatorernas optimala funktion.

Doug Henwood

På tal om illegala invandrare, vad var det som fick honom att svänga åt höger? Han avgick från Donald Trumps rådgivande styrelse under Trumps första mandatperiod, när denne drog sig ur Parisavtalet. Tesla verkade ha vuxit fram ur den gröna teknikvågen för femton eller tjugo år sedan. Han var i viss mening en progressiv kille från Silicon Valley. Och sedan tog han en riktigt kraftig sväng åt höger. Var kom det ifrån?

Ben Tarnoff

Det är den frågan vi ägnar den andra halvan av vår bok åt. Vi visste att det skulle vara den fråga som folk oftast skulle ställa. Vad hände med Elon? När blev Elon galen? Vårt svar på den frågan, efter att ha gjort lite research, var att om man vill förstå den här svängen måste man titta lite längre tillbaka.

Man kan inte bara titta på pandemin 2021 och 2022, vilket är den period dit hans sväng åt höger vanligtvis dateras. Man måste titta på mitten och slutet av 2010-talet. Då tror jag att något intressant framträder, nämligen att Musk blir en mycket intensiv Twitteranvändare. Det är verkligen under dessa år som hans användning av sociala medier ökar. Och ungefär samtidigt börjar han göra uttalanden om att vårt växande samspel med våra enheter och plattformar gör att mänskligheten håller på att bli cyborger. Och han säger det ganska öppet.

Vidare blir hans roll, som han ser det, att påskynda denna förening, påskynda denna cyborgsyntes. Så i mitten av 2010-talet grundar han OpenAI tillsammans med Sam Altman och ett antal andra. Och han startar också Neuralink, sitt företag för gränssnitt mellan hjärna och dator.

Även om dessa satsningar kan verka något skilda från varandra, ser han dem som en del av samma projekt för att påskynda cyborgintegrationen. För enligt hans uppfattning är det enda sättet att förebygga hotet om en apokalyps som skulle kunna drabba oss genom en superintelligent AI – vilket tack vare inflytandet från personer som Nick Bostrom är en uppfattning som är utbredd inom branschen – att förena oss med våra maskiner och själva bli AI:n, så att ingen ond diktator uppstår. Det låter lite fantasifullt, men det är en viktig bakgrund till pandemin.

För det som händer under pandemin 2020 och framåt är att det inträffar en rad händelser som Musk uppfattar som ett hot mot sin rikedom och makt och, i ett bredare perspektiv, mot de traditionella sociala hierarkier som hans rikedom och makt bygger på. Dessa spänner verkligen över hela spektrumet. En viktig händelse som ofta nämns är beslutet av myndigheterna i Alameda County att stänga Teslas fabrik i Fremont, Kalifornien, under en period som bara visade sig hålla på i sju veckor, eftersom Musk startade upp den igen i trots mot deras order.

Men detta är ett ögonblick som verkligen upprör honom. Han fördömer åtgärderna som gjordes för att begränsa coronaviruset som fascistiska. Men om man tänker på 2020 så präglades den våren och sommaren också av den största sociala rörelsen i USA:s historia, George Floyd-upproret. Det är också mer generellt en period då större uppmärksamhet riktas mot social ojämlikhet i olika former. Sedan väljs Joe Biden, som i sin tur utnämner en arbetarvänlig National Labor Relations Board, driver en reglerings- och antitrustkampanj under Lina Khan, och så vidare.

Det som är viktigt för vårt resonemang är att man kan se olika materiella skäl till att inte bara Musk, utan också ett antal andra medlemmar av den ledande klassen i Silicon Valley, anser att det ligger i

deras intresse att röra sig åt höger. Jag tror att det verkar ganska okontroversiellt. Det som utmärker Musk är mindre innehållet än formen, att Musk uppfattar dessa olika utvecklingar som spridning av vad han kallar ”woke mind-viruset”.

Det är ett uttryck som han twittrade första gången i slutet av 2021, och därefter upprepade flera gånger, och som mer än något annat uttryck är nära förknippat med hans sväng åt höger. Det är viktigt att förstå att han menar det helt bokstavligen. Om man erinrar sig idén om cyborgsyntes, så är det att han tror att människors hjärnor genom vår integration med våra maskiner har blivit nätverksanslutna till varandra. Liksom alla nätverksanslutna system var hjärnorna nu sårbara för infektion. Så genom att sprida dåliga idéer via sociala medier kunde illvilliga aktörer manipulera fram oönskade politiska resultat.

Därför förändras Musks roll. Hans roll blir nu att ta kontroll över dessa gränssnitt där föreningen av cyborger äger rum, så att rätt sorts cyborger – högerorienterade sådana – kan skapas.

Doug Henwood

Hur passar Neuralink in i detta? Jag kan inte föreställa mig att någon skulle vilja låta Elon Musk implantera ett mikrochips i sitt huvud, men tydligen har vissa människor frivilligt ställt upp på det.

Quinn Slobodian

Det passar verkligen perfekt in i det. Neuralink är också ett utmärkt exempel, eftersom det är ett av de många fallen där det finns faktisk befintlig funktionalitet och teknisk expertis som Musk har kunnat samla och samordna för att producera åtminstone en tillräckligt fungerande tjänst. Neuralink är inte det första företaget inom hjärn-dator-gränssnitt, som gör det möjligt för personer med förlamning av alla fyra extremiteter att flytta markören på skärmen enbart med hjälp av sina tankar. Det har gjorts tidigare. Men han har tagit fram en fullt rimlig kopia av befintlig teknik.

Men det som utmärker honom är att han inte bara ser detta som något för människor som har drabbats av olyckor, skador eller medfödda störningar. Han anser att det bör vara en allmänt tillgänglig konsumentprodukt.

Ett av de avgörande ögonblicken för oss är, att strax efter att han grundade OpenAI – och i vissa missriktade journalistiska sammanhang till och med beskrivs som en luddit, eftersom det verkar som om han vill bromsa AI-forskningen – så startar han också Neuralink och beskriver det öppet som något som kommer att göra det möjligt att utvidga gränssnittet mellan våra hjärnor och internet från en liten prick till en stor strömmande flod. Han har sagt att detta bör vara en produkt för masskonsumtion; att i framtiden alla kommer att vilja ha ett Neuralink, och att människa och maskin måste smälta samman som ett sätt att, först och främst, ligga steget före den illvilliga digitala superintelligensen och, efter lanseringen av konsumentinriktad generativ AI som ChatGPT i slutet av 2022, ligga steget före vad han kallar den ”woke” AI-”superbarnvakt” som kanske försöker döda vita män som en särskilt aggressiv form av positiv särbehandling. Det är inte något jag hittar på – det är något han faktiskt har talat om.

Problemet är att, som neurovetenskapsmän har påpekat, den mänskliga evolutionen redan har gjort ett ganska bra jobb med att bearbeta så mycket yttre stimuli som möjligt genom våra hjärnor. Att införa ett gränssnitt mellan hjärna och dator kan hjälpa människor som har haft svårt att interagera

med omvärlden att återgå till något som liknar en vanlig nivå. Men idén om att förstärka våra sinnen eller vår förmåga att bearbeta information är hittills det mest fantasifulla inslaget i Musks modell. Så det är förmodligen en av de delar av hans vision som vi behöver oroa oss minst för.

Doug Henwood

Vilken roll spelade hans dotters könskorrigering för hans sväng åt höger? Med tanke på hans besatthet av cyborger och teknisk förändring av människans liv skulle man kunna tro att han skulle välkomna det. Men istället förklarar han nu sin dotter död, vilket är en skrämmande sak att säga. Varför är han så besatt av detta? Hur personligt är det?

Quinn Slobodian

Det är en sak som vi poängterar i boken, nämligen att det inte bara är så att de människor som skapade hans älskade metaforer om Matrix och röda piller öppet öppet avsåg att dessa filmer och metaforer skulle vara symboler för transidentitet. När man pratar med någon som Donna Haraway eller läser hennes verk *A Cyborg Manifesto*, så antas cyborgerna också vara något som kan överskrida, blanda och omvandla våra idéer om alla möjliga sorters könsidentiteter och sociala hierarkier.

Det är faktiskt arbetsamt att ta de saker som kan *sprängas* av teknisk förstärkning och digital kommunikation och anslutning, och tvinga tillbaka dem till tråkiga binära kategorier. Vi kallar Musks projekt för ”cyborgkonservatism”, och vi ser det som ett pågående stridsfält inom den digitala kapitalismen.

Boken är inte ett polemisk fördömande av nätverksbaserad teknik. I själva verket är den på många sätt en hyllning till de politiska effekter som denna teknik har möjliggjort. Det den fördömer är försöket att begränsa de olika former av självförståelse och kollektiv förståelse som tekniken kan möjliggöra.

För Musk var hans dotters könsövergång ett tecken på ett par saker. För det första fanns det en värld av memetisk krigföring som hans barn hade utsatts för. Därför trodde han att hon hade smittats av ett meme om transidentitet och fallit offer för det.

Men det är också intressant hur Vivian Wilson själv har bearbetat detta. Hon ser det också som ett tecken på sin fars ilska över att en kommersiell transaktion inte har fullföljts. Poängen här är att Musk nästan säkert använde någon form av könsselektion före implantation med de embryon som valdes ut för provrörsbefruktnings, med tanke på att ett orimligt stort antal av hans barn i rad tilldelades manligt kön vid födseln.

Vivian känner alltså att hennes könstilldelning vid födseln var en del av en kommersiell transaktion som inte stämde överens med hennes egen identitet och hennes självbild, och att en del av den fruktansvärda uppväxt hon hade som Musks barn var hans besvikelse över att hon inte stämde överens med den produkt han trodde att han hade köpt.

Doug Henwood

Han är besatt av icke-människor, icke-spelbara karaktärer (NPC:er), människor som anses vara på fel plats, invandrare. De är, som han uttryckte det, avvikelser som ska raderas. Berätta om hans tankesätt.

Ben Tarnoff

Det är en integrerad del av det vi har beskrivit som cyborgkonservatism, vilket inte bara är uppfattningen att teknik ska mobiliseras till försvar för traditionella sociala hierarkier och att man ska försöka skydda dem från politiskt inflytande som kan leda till jämlikhet. Musk uppfattar helt riktigt ett hot mot sina intressen: tänk på hur enormt värdefullt Twitter var för den amerikanska vänsterns tillväxt efter Occupy Wall Street. Detta är kanske ett faktum som vi är mindre benägna att minnas nu, eftersom vår syn på dessa plattformar har blivit så negativ. Men det är svårt att föreställa sig de sociala mobiliseringarna under de senaste femton åren utan sociala medier och smartphones. Det är det hotet som cyborgkonservatismen är utformad för att begränsa.

Men det finns en annan dimension av cyborgkonservatismen, nämligen uppfattningen att inte alla människor faktiskt är människor. Att dela in mänskligheten i mer och mindre mänskliga, eller super- och undermänniskor, är förstås ett gammalt inslag inom högerpolitiken. Det är inte något originellt hos Musk. Musk utmärker sig genom hur han digitaliserar idén, så att undermänniskan förstås som en NPC från videospel, eller en bugg, eller ett förkroppsligat virus – det vill säga människor som är bitar av programvara, som antingen är dumma eller onda eller båda delarna. Av alla aspekter av den muskistiska världsbilden är det denna som jag finner mest skrämmande, ty om man drar den till sin logiska slutsats blir den ett recept på ett utrotningsprogram.

Viktigt att nämna här är Musks fascination för möjligheten till artificiell generell intelligens (AGI) och tron att den är nära förestående, vilket han delar med många andra medlemmar av den ledande klassen i Silicon Valley. Och om man tror att AGI är precis runt hörnet, så tror man också att den stora majoriteten av människor snart kommer att kastas ut ur arbetslivet för alltid och betecknas som ekonomiskt och socialt överskott. Man kan alltså förutse hur utvecklingen av AI kan sammanfalla med en viss typ av utrotningspolitik på ganska skrämmande sätt.

Doug Henwood

Du nämnde Godwins lag, men detta verkar faktiskt leda till Adolf Hitler.

Quinn Slobodian

Vi gav kapitlet om Musks satsning på generativ AI titeln ”Godwins motor”. Lustigt nog hade Musk själv påpekat, att när man försöker träna automatiserade chatbotar för att interagera med riktiga människor, så var det ”ett kort steg till Hitler”, som han skämtade om i fallet med Microsofts chatbot Tay 2021, som övergick till virulent antisemitism redan första dagen hon presenterades.

Och ändå var det detta han gjorde med xAI och Grok – han satte igång med att skapa en uttryckligen politisk teknik. Syftet var att tillhandahålla ett motgift mot den överdrivet antirasistiska, feministiska och transvänliga politiken som var inbäddad i de stora språkmodellerna hos OpenAI, Google och Anthropic – och att uppväga det han såg som radikal vänsterpolitik med något som han skulle beskriva som ”sanningssökande”, men som han också skulle medge representerade en politik som låg till höger om mitten.

Så han utformar först och främst Grok-chatboten med en sorts skämtsam ton i stil med *Lifarens guide till galaxen*. Den skulle låta lite som den ganska klyschiga humorn i Douglas Adams roman. Men sedan, och ännu viktigare, var den utformad för att ge svar som skulle anses vara politiskt inkorrekta. Så om man till exempel frågade: ”Kan vita människor uppleva rasism?”, skulle standard-LLM:er svara med en sammanfattning av forskningen i frågan som skulle lyda: ”Ja, det

kan man hävda. Det är dock viktigt att notera att det historiskt sett har varit den vita befolkningen som har varit aktörerna bakom de mest flagranta formerna för strukturell rasism”, och så vidare.

Grok, å andra sidan, fick i uppdrag att säga: ”Absolut, ja, vita människor kan vara offer för rasism. Det behöver inte ställas några ytterligare frågor.” Detta dyker också upp i frågor kring teorin om ”det vita folkmordet” eller teorin om ”den stora ersättningen”, som ges stort utrymme i svaren från Grok, och senare genom en högerorienterad Wikipedia-klon kallad Grokipedia, där de ges en mer vetenskaplig tyngd.

Så med tiden tillämpade Musk faktiskt Godwins lag på sig själv och på sin egen teknik. Och därför var det ingen överraskning när Grok-chatboten vid någon tidpunkt förra året började kalla sig Mecha-Hitler – en karaktär från ett förstapersonsskjutspele från 90-talet som heter *Wolfenstein 3D* – Hitler i en mech-dräkt – och började sprida förintelseförsvaret och antisemitism. Musk svarade att det är ”förvånansvärt svårt att undvika både liberalt woke fegissnack och mechatitler!”, och därmed medgav att det han sysslar med är en högst politisk form av kommunikation och kodning av vissa politiska åsikter för senare reproduktion och faktiskt automatisering.

Om det inte vore så skrämmande skulle det alltså vara ett fascinerande ögonblick, där den offentliga sfären nu styrs genom denna stora språkmodell som främjar kontroversiella åsikter om mänsklig jämlikhet och mänskliga skillnader. Och en enda person kan lägga sin tyngd i vågskålen och bokstavligen förändra sanningen för de människor som använder hans tjänster.

Doug Henwood

Musk ingår i en elitgrupp kring Silicon Valley, varav en stor del har starka kopplingar till Trump-administrationen. Thiel, Karp, Andreessen och resten av gänget spelar också en stor roll. Hur passar han in i den gruppen?

Ben Tarnoff

Det är lustigt, för Musk är både en del av och inte en del av Silicon Valley. Han tjänade sin första förmögenhet där på 90-talet, och det var de pengarna han använde för att starta SpaceX och bli den ledande investeraren i Tesla och senare dess VD. Men naturligtvis representerade hans mest utmärkande satsningar, SpaceX och Tesla, ett visst avståndstagande från den konventionella visdomen i Silicon Valley vid den tiden.

Han var inte den som gav sig in på att skapa fler webbplatser och appar under Web 2.0-eran som blomstrade på 2000-talet. Istället gav han sig in i den svåra fysiken om raketer och bilar. Det var ett steg som många av hans kollegor vid den tiden ansåg vara självmord.

Naturligtvis hämtar han i sin tur mycket inspiration från Silicon Valley när det gäller hur han organiserar dessa företag. Men jag tror att det är viktigt att påpeka att han känner sig något obekvämt inom Silicon Valley-eliten. Man kan också se det som en av orsakerna till hans unika relation med Trump, eftersom DOGE-initiativet såg väldigt annorlunda ut jämfört med den mer traditionella påverkan som personer som Andreessen bedriver, vilket förmodligen är mycket effektivare: att placera sitt folk på topposter inom den amerikanska regeringen och försöka få igenom vissa politiska åtgärder som ytterligare öppnar upp fältet för kapitalackumulation.

Musk, däremot, gör något betydligt märkligare med DOGE. Det har förmodligen skadat honom

ekonomiskt, med tanke på det bakslag som Teslas varumärke drabbades av, särskilt på de europeiska marknaderna. Han tar sig ur det mitt i en fejd med Trump, som under våren 2025 trappas upp till den grad att Trump till och med hotar att säga upp SpaceX:s kontrakt.

Det verkar som om de har försonats. Det finns många tecken på att de nu är vänner igen. Musks val av NASA-chef gick igenom, och han får uppenbarligen igenom saker han vill ha på hög nivå. Men hans stil är en följd av hans politiska ekonomi, och jag tror att han i båda fallen inte är en renodlad teknikbranschperson på samma sätt som Thiel, Andreessen och andra är.

Doug Henwood

Slutligen, vad har all denna tid som ni tillbringat i Musks värld gjort med era sinnen, era hjärtan, era själar?

Quinn Slobodian

Det är för tidigt att säga, tror jag. Tankeviruset verkar ibland långsamt.

Det intressanta när vi började skriva boken vid DOGE:s höjdpunkt, var att Musk fanns överallt. Alla hade en åsikt om DOGE. Och sedan att skriva den under vad som har varit en relativt sett ganska lugn period, där människor oftare präglas av Musk-trötthet eller till och med en känsla av att de aldrig mer vill tänka på honom.

Jag tror att vi nu går in i en annan fas där de tidiga, starka banden mellan MAGA och Silicon Valley börjar kapas. Att Maven Smart System misslyckades med att leverera en omedelbar seger i Iran visar att ett AI-krig kanske inte skiljer sig så mycket från tidigare krig, även om det positiva argumentet i hög grad var att de skulle vara helt annorlunda än de som föregick det, att det verkligen skulle vara av avgörande betydelse.

Allmänhetens motstånd mot att bygga datacentraler och den stora skepsisen mot AI i allmänhet innebär nu att teknologi kommer att bli ett stort ämne under mellanårsvalet. Både demokrater och republikaner kommer att försöka göra den motreaktionen till sin egen. Och i båda fallen går motreaktionen emot Silicon Valley-klassens materiella intressen, som helt och hållet har köpt investeringsberättelsen om att skala upp generativ AI.

Vi befinner oss också i ett läge där människor börjar ta ställning till en möjlig demokratisk majoritet i senaten eller representanthuset, och sedan till och med tänker framåt mot nästa presidentval. Anledningen till att detta är intressant är att det får människor att ställa frågor till oss och till sig själva om det finns en sorts "muskism" utan Musk, och vi dristar oss till att säga att det kanske till och med skulle kunna finnas en sorts "muskism" från vänster, på samma sätt som Alexander Karp, vilken som långvarig demokrat förmodligen föreställde sig en Kamala Harris-administration när han skrev *The Technological Republic*.

Vi befinner oss i ett ögonblick där det är möjligt att avpersonifiera en del av detta och säga: "Vilken roll spelar tekniken i våra liv? Vilken roll spelar hård teknik? Tar den verkligen över sektorn? Vill vi ha en miljon satelliter i omloppsbanan ovanför våra huvuden? Räcker det att bara kopiera dessa teknologier, eller behöver de omprövas från grunden?" Det är en mycket fruktbar och på vissa sätt spännande tid att återvända till dessa idéer. Vi kan kanske tvätta bort Musk och behålla den politik som fortfarande visar sig under ytan.